

Mistr a Markétka (1966 resp. 1967): Michail Bulgakov (1891-1940)

Autor

- narozen v Kyjevě jako syn profesora teologie
- Ruský spisovatel, doktor, novinář a dramatik
- Studoval na Kyjevském gymnáziu, kde se zajímal hlavně o literaturu a divadlo
- Příčiněním jeho matky šel na medicínu (Kyjevská univerzita)
- za 1. sv. války dělal válečného lékaře Červeného kříže
- byl postřelen a stal se závislým na morfiu, v roce 1926 byla vydána jeho kniha o tomto období
- poté sloužil na Kavkazu během občanské války na straně bílé armády. Zde chytil tyfus.
- Jeho rodina odjela do Francie po občanské válce, ale on nemohl, protože byl nemocen s tyfem
- Po té se pokoušel několikrát žádat o emigraci přímo u Stalina, ale bohužel mu to nebylo povoleno
- Stalinovi se obrovsky líbil jeho román Bílá garda a tak ho nechal pracovat jako dramaturga v Moskevském divadle ## Rozbor
- **literární druh:** epika
- **literární forma:** próza
- **žánr:** groteskní román
- **umělecký směr:**
- **časoprostor:** Moskva, 30. léta, Jeruzalém, 30 let po Kristu
- **kompoziční výstavba:** chronologický děj, dva paralelní děje (jeden je retrospektivně vyprávěn Wolandem, ale ve skutečnosti to je příběh psaný Mistrem, který mu nechytějí vydat) → meta
- **vyprávěč:** er-forma
- **vyprávěcí způsoby:** pásmo vyprávěče, pásmo postav, dialogy, monology
- **typy promluv:** přímá řeč...
- **jazyk:** spisovný
- **literárně-historický kontext:** Ruský bolševismus
- **motiv:** magie, peklo, láska, pálení rukopisů, moskevská společnost, bytová otázka,
- **téma:** Bulgakov užívá bizarních fantaskních magických prvků k satirickému vyzobrazení ruské společnosti tehdejší doby. Kontrast dobra a zla, který není tak jasný.
- Woland je zhnusen Moskevskou společností
- Woland hledá dobro v Moskvě → Markétka
- Román vykresluje ruskou společnost jako neznabohy
- Woland splní Markétce přání → v hloubi duše si přeje zachránit Mistra, ale nechce být sobecká a tak si nejrív přeje, aby osvobodil dámu od kapesníčku, jímž udusila své dítě
- nakonec se Markétce podaří Mistra osvobodit, ale Woland jim dá Pilátovo otrávené víno
- Poté byl mistr s Markétkou převeden do limba, kde se setkal s Pilátem a Ješou
- Není typický magický realismus → nadpřirozené události si vysvětlují jako hypnózu
- Bulgakovova satira
- apokryfní verze příběhu o pilátovi (nekanoický příběh): je psán Mistrem
- Ježíš zde vystupuje jako filosof
- Pilát si uvědomuje, že Ježíš nespáchal nic hrozného, ale Pilát je zbabělý a bojí se politických následků, které by plynuly z omilostnění Ježíše
- Mistr a Markétka na konci vědomě spáchají sebevraždu → vypijí víno Piláta Pontského, které donese Azazelo
- Dostávají se do Limba (mezi peklem a nebem: Dante)
- Mistr se setká s Pilátem
- Je zde alegorie → v knize Mistr spálí svůj román a přeřiká ho Markétce po zpměti → to stejné udělá Bulgakov s Mistrem a Markétkou
- Faust (Goethe) → Markétka je milénka Fausta
- Fikční svět je hybridní → je zde realistická Moskva, do kterého vtrhne Woland s jeho kumpány
- Metafikce
- smazává rozdíly mezi dobrem a zlem → nejsousnadno rozlišitelné: Woland, ipřestože je Satan, tak není v jádru zlý

- Bulgakovův satan není jen opak boha → Woland je jakýsi katalyzátor, který rozeznává skutečnou podobu lidí
- Dábel je zde vykreslený jako spravedlivý → odhaluje lidi ve skutečné podobě

Postavy

- Woland: Dábel, který vidí lidi takové, jací doopravdy jsou
- Azazelo: Wolandův poskok, v mytologii kozel
- Kňour (Behemot): Wolandův poskok, spáchal hřích a tak musí sloužit ďáblu, dělá vtípky s Korovjevem, zakletý princ
- Korovjev (Fagot): Wolandův poskok, dříve býval rytíř, ale udělal nemístný vtip a tak jeho úděl je dělat vtípky až do konce života
- Hella
- Mistr: píše příběh o Pilátovi, nesnáší literární kritiku, uzavře Pilátův příběh
- Marketka: bezmezně miluje Mistra je schopná si pro něj vytrpět všechno
- Berlioz: předsea massolitu, typický bolševický moskevský literát
- Bexprizorny: mladý a naivní zapálený básník